OBSAH

Předmluva 7

I. PORUCHY ROVNOVÁHY – ÚVOD

1 Anatomicko-embryonální podklady vývoje vestibulárního systému 17
David Kachlík
1.1 Vývoj 17
1.2 Vývoj mozku 24
1.3 Vývojové vady 25

2 Fyziologické aspekty vývoje center pro řízení rovnováhy 30
Petra Kalitová
2.1 Vývoj vestibulárního systému 30
2.2 Neuromotorický vývoj 34

3 Vyšetření poruchy rovnováhy u dětí 40
Vít Kruntorád
3.1 Klinické vestibulární vyšetření 40
3.2 Přístrojové vyšetření rovnováhy u dětí 49

4 Zobrazení vrozených patologií v otologii u dětí 64
Jiří Lisý
4.1 Atrezie zevního zvukovodu 64
4.2 Malformace středoušních kůstek 65
4.3 Malformace hlemýždě 65
4.4 Malformace vestibula a polokruhových kanálků 68
4.5 Okluze lumen labyrintu (labyrintitida) 68
4.6 Rozšíření vestibulárního mokovodu 69
4.7 Abnormální rozšíření endolymfatického vaku 69
4.8 Asymetrická pneumatizace hrotu pyramidy 70
4.9 Tekutina v hrotu pyramidy 71
4.10 Cholesterolový granulom 72
4.11 Kongenitální cholesteatom 73
4.12 Hemangiom mostomozečkového úhlu 74
4.13 Perzistující stapediální tepna 74
4.14 Vrozené anomálie 3. okénka 75

5 Farmakoterapie 78
Vladimír Koucký, Zdeněk Čada
5.1 Farmakokinetika a farmakodynamika v dětském věku 78
5.2 Antiemetika 81
5.3 Vestibulární supresanty 82
5.4 Další léky 84

6 Vestibulární rehabilitace 88
Ondřej Čakrt
6.1 Jaké obtíže ovlivňuje vestibulární rehabilitace 89
6.2 Organizace vestibulární rehabilitace 90
6.3 Rehabilitace při periferní poruše 91
6.4 Rehabilitace při centrálním postižení 94

II. PERIFERNÍ VESTIBULÁRNÍ SYNDROM

7 Vývojové vady a syndromy 99
Zuzana Balatková, Markéta Bonaventurová
7.1 Vady a syndromy postihující centrální nervový systém 99
7.2 Vývojové vady a syndromy postihující vnitřní ucho 100
7.3 Vybrané syndromy 103

8 Otogenní zánětlivé příčiny periferního vestibulárního syndromu 108
Viktor Chrobok, Maja Stříteská, Arnošt Pellant, Jana Dědková
8.1 Píštel labyrintu 108
8.2 Labyrintitida 115

9 Posttraumatické poruchy rovnováhy 125
Maja Stříteská, Viktor Chrobok, Jana Dědková
9.1 Poúrazové benigní paroxysmální polohové vertigo 125
9.2 Posttraumatické vertigo a nestabilita 126
9.3 Ostatní posttraumatické poruchy rovnováhy 133
9.4 Terapie posttraumatických poruch rovnováhy 135

10 Benigní paroxysmální polohové vertigo 137
Zuzana Balatková
10.1 Klinický obraz 137
10.2 Etiologie a patogeneze 138
10.3 Diagnostika 139
10.4 Terapie 143
10.5 Komplikace 148
10.6 Diferenciální diagnostika 149

11 Perilymfatická píštěl 152
Jaroslav Sýba, Jana Dědková
11.1 Definice a základní pojmy 152
11.2 Etiologie a patofyziologie 152
11.3 Klinický obraz a diagnostika 157
11.4 Diferenciální diagnostika 159
11.5 Terapie 159

12 Ménièrova choroba u dětí 161
Zdeněk Čada
12.1 Diagnostická kritéria 161
12.2 Etiologie a patofyziologie Ménièrovy choroby u dětí 163
12.3 Diferenciální diagnostika 163
12.4 Terapie 164

13 Vestibulární neuronitida u dětí 168
Zdeněk Čada
13.1 Etiologie 168
13.2 Klinické projevy 168
13.3 Diagnostika 169
13.4 Diferenciální diagnostika 170
13.5 Léčba 170

14 Vertigo a kochleární implantace 172
Petra Dytrych, Michal Jurovčík, Zdeněk Čada
14.1 Kochleární implantace a její vliv na vestibulární aparát 172
14.2 Diagnostika 174
14.3 Terapie 175

15 Genetické podklady poruch rovnováhy 178
Lukáš Varga
15.1 Epizodické vestibulárne syndrómy 179
15.2 Chronické a progresívne vestibulárne syndrómy 179
15.3 Dedičná senzorineurálna porucha sluchu s vestibulárnym fenotypom 180
15.4 Molekulárno-genetická diagnostika vestibulárnych porúch 183

III. CENTRÁLNÍ VESTIBULÁRNÍ SYNDROM

16 Nádory u dětí 189
Martin Vališ, Blanka Klímová, Simona Halúsková
16.1 Etiologie a patogeneze 190
16.2 Klinický obraz a diagnostika 190
16.3 Terapie 192

NÁRODNÍ LÉKAŘSKÁ KNIHOVNA 5 V PRAZE

17 Epilepsie a vertigo 195
Martin Kudr
17.1 Klinický obraz 195
17.2 Etiologie a patofyziologie 196
17.3 Diagnostika 198
17.4 Diferenciální diagnóza 198
17.5 Terapie 198

18 Cerebelární příčiny poruchy rovnováhy v dětském věku 201
Alena Zumrová
18.1 Vývoj mozečku a jeho dostředivých a odstředivých drah 202
18.2 Funkce mozečku 208
18.3 Cerebelární syndromy a syndrom zadních provazců míšních 211
18.4 Praktické poznámky k anamnéze a vyšetření dítěte s poruchou rovnováhy/vertigem . . . 214
18.5 Diferenciální diagnostika vestibulo-spino-cerebelární symptomatiky 223

19 Vrozené vývojové vady centrálního nervového systému a vertigo 228
Bořivoj Petrák
19.1 Vrozené vývojové vady mozku 228
19.2 Anomálie kalvy a krční páteře 231
19.3 Vrozené vývojové vady vnitřního ucha 233

20 Závratě u dětí asociované s migrénou 235
Zdeněk Čada
20.1 Diagnostická kritéria 236
20.2 Patofyziologie vestibulární migrény 238
20.3 Diagnózy asociované s vestibulární migrénou 239
20.4 Diferenciální diagnostika 240
20.5 Terapie vestibulární migrény u dětí 240

IV. NEVESTIBULÁRNÍ PORUCHY ROVNOVÁHY U DĚTÍ

21 Kardiologické příčiny poruch rovnováhy u dětí 245
Gabriela Chramostová
21.1 Kardiologické příčiny poruch rovnováhy 245
21.2 Porucha rovnováhy zprostředkovaná autonomním nervstvem 247

22 Muskuloskeletální příčiny 251
Josef Kraus
22.1 Cervikální vertigo a komoce mozku 253
22.2 Porucha statiky a dynamiky páteře s vertigem 254
22.3 Infekční onemocnění s vertigem 255
22.4 Interní onemocnění s vertigem 255
22.5 Vertigo při nervosvalových a neurogenetických chorobách 256
22.6 Příčinné rizikové faktory raného věku 257

22.7 Terapie poruch rovnováhy při muskuloskeletálních poruchách 259
22.8 Prognóza 260
22.9 Prevence 261

23 Psychické aspekty závratí u dětí a adolescentů 263
Iveta Koblic
23.1 Klinický obraz 264
23.2 Etiopatogeneze 271
23.3 Diagnostika 274
23.4 Terapie 277

24 Porucha rovnováhy v důsledku ototoxické medikace 288
Karol Zeleník, Martin Formánek, Pavel Komínek
24.1 Aminoglykosidy 289
24.2 Cytostatika a další ototoxické léky 290

25 Cervikální vertigo 293
Rudolf Černý, Josef Kraus, Zdeněk Čada
25.1 Patofyziologie 293
25.2 Somatosenzorické cervikální vertigo 297
25.3 Rotační okluze vertebrální arterie 299
25.4 Švihové poranění krční páteře 299
25.5 Vztah migrény a cervikogenního vertiga 300
25.6 Cervikogenní vertigo v dětském věku 301
25.7 Algoritmus diagnostického postupu cervikálního vertiga 303

26 Kinetóza 307
Martin Formánek, Karol Zeleník, Pavel Komínek
26.1 Etiologie a patogeneze 307
26.2 Klinický obraz 309
26.3 Terapie 309

Přehled použitých zkratek 313

Medailonky autorů 315

Rejstřík 319